

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ УПРАВЛІНЦЯ»

кафедра філософії права
та юридичної логіки

Статус дисципліни: обов'язкова
Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти: магістр
Форма здобуття вищої освіти: заочна
Мова викладання: українська
Навчальний рік: 2023-2024
Форма підсумкового контролю: залік

Полудьонна Наталія Станіславівна

кандидат психологічних наук, доцент
професор кафедри

Профайл викладача:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=FeLzmLEAAAAJ&hl=uk&oi=ao>

Роговенко Марія Михайлівна

кандидат педагогічних наук, доцент
доцент кафедри

Профайл викладача:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=29KUFIMAAAAJ&hl=uk>

Контактний телефон

Електронна адреса

Розклад навчальних занять

Консультації

Тел.: 249-09-69

E-mail: k014@naiau.kiev.ua

Робоче місце: каб. 811, 819

Очні:

(відповідно до графіка консультацій
науково-педагогічних працівників
кафедри) з 14:00 до 16:30

електронною поштою, пн-пт з 9:00
до 16:00

Сторінка дистанційного
курсу

<https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=3277>

Стислий опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти основ педагогічної майстерності для розв'язання складних задач і проблем у сфері публічного управління та адміністрування.

Завданнями навчальної дисципліни є: засвоєння теоретичних положень основ педагогічної майстерності; формування первинних навичок оволодіння педагогічною майстерністю у професійній діяльності управлінця; усвідомлення ролі та значущості педагогічної майстерності у процесі виконання професійних обов'язків у сфері публічного управління та адміністрування.

Тривалість – 1 кредит, загальна кількість годин – 30; годин аудиторних – 8, самостійної роботи – 22.

Форми та методи навчання – заочна; бінарні, частково-пошукові; *словесні методи* (лекція, розповідь-пояснення), *наочні* (ілюстрація), *практичні* (репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні (дискусія); інформаційні й евристичні, складання коментованої схеми навчального питання, метод термінологічного вправлення.

Форми та методи навчання: заочна; частково-пошукові, проблемні; дальтон-технологія; активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», синектики, Сократів діалог, аналогій, стоп-кадр, ПОПів-формула, дискусія, термінологічний бій, синтез думок), метод ситуацій (ситуація-вправа, ситуація-оцінка, ситуація-проблема, ситуація-ілюстрація), імпульс-повідомлення, незакінчені речення, складання коментованої схеми навчального питання.

Система поточного контролю: усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування); робота за індивідуальними завданнями; тестування; реферативне повідомлення; поняттєвий диктант; захист проектів (презентацій); поняттєве вправлення; групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

Система підсумкового контролю – проводиться у формі заліку, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою цієї навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом. Здобувач вищої освіти вважається допущеним до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни, якщо він виконав усі види робіт, передбачених навчальним планом на семестр для цієї дисципліни.

Пререквізити: філософія управління, психологія управління, мовленнєва культура управлінця, сучасні методології науково-управлінських досліджень.

Постреквізити: стратегія проведення переговорів, етичні основи управлінської діяльності.

**Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна
Програмні результати навчання («hard skills»)**

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
Для здобувачів вищої освіти ступеня магістра зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»	
<p>ПРН08. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.</p> <p>ПРН10. Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.</p>	<p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК02. Здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК03. Здатність розробляти та управляти проєктами.</p> <p>ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.</p> <p>ФК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.</p> <p>ФК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.</p> <p>ФК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.</p>

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни («soft skills»):

- *індивідуальних*: гнучкість/здібність адаптуватися; властивість приймати рішення та вирішувати проблеми; вміння чітко ставити завдання і формулювати цілі; позитивне мислення та оптимізм;
- *комунікативних*: навички міжособистісних відносин; зрозуміло формувати думки; взаємодія з різними типами людей; відповідати аргументовано, зрозуміло, вчасно і ввічливо; готувати та робити якісні презентації; вміння працювати в команді;
- *управлінських*: уміння вирішувати проблемні ситуації.

Структура навчальної дисципліни та тематика навчальних занять

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
<p>Тема 1. Педагогічна майстерність у публічному управлінні</p>	<p>Лекція (2 год.)</p> <p>Семінарське заняття (2 год.): індивідуальні та групові опитування.</p> <p>Методи навчання: частково-пошукові; <i>словесні методи</i> (розповідь-пояснення), <i>наочні</i> (ілюстрація), <i>практичні</i> (репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні (дискусія); інформаційні й евристичні, складання коментованої схеми навчального питання, метод термінологічного вправління.</p> <p style="text-align: center;">План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність педагогічної майстерності управлінця. 2. Мовлення як основний засіб педагогічної майстерності управлінця. 3. Майстерність організації педагогічної взаємодії. 4. Педагогічна техніка як складова педагогічної майстерності управлінця. 	<p>Під час лекційного заняття законспектувати основні положення. Скласти структурну блок-схему за темою лекції</p> <p>До семінарського заняття: Підготувати тези відповідей на наступні питання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність педагогічної майстерності управлінця. 2. Мовлення як основний засіб педагогічної майстерності управлінця. 3. Майстерність організації педагогічної взаємодії. 4. Педагогічна техніка як складова педагогічної майстерності управлінця. <p>Охарактеризуйте компоненти педагогічної майстерності та простежте їх взаємозв'язок.</p> <p>Складіть перелік якостей, які становлять основу педагогічної майстерності управлінця для успішної професійної діяльності. Визначте професійно небажані якості управлінця.</p> <p>Визначте критерії педагогічної майстерності управлінця. Запропонуйте показники для оцінки педагогічної майстерності за цими критеріями.</p> <p>Ознайомтеся з різними класифікаціями стилів спілкування. З'ясуйте, які критерії автори поклали в основу своїх класифікацій. Що об'єднує ці системи? Які ознаки є найсуттєвішими для кожного зі стилів?</p> <p>Змодельуйте кілька педагогічних ситуацій, в яких управлінець організував би спілкування за такими стилями:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) спілкування на підставі захоплення спільною діяльністю;

		<p>2) стиль педагогічного спілкування, що ґрунтується на дружньому ставленні;</p> <p>3) стиль спілкування – дистанція;</p> <p>4) спілкування – залякування;</p> <p>5) стиль – загравання.</p> <p>Перекажіть уривок тексту, супроводжуючи розповідь жестами і мімікою.</p> <p>Розкрийте сутність понять «емпатія», «перцепція». Чому для управлінця вони є професійно значущими?</p> <p>Складіть словник термінології з педагогічної майстерності.</p> <p>Використовуючи літературні джерела, доберіть висловлювання відомих педагогів про значущість педагогічної майстерності.</p> <p>Сформулюйте власне педагогічне кредо, використовуючи такий вислів: «Для мене як управлінця найголовніше ...».</p> <p>Схематично відобразіть складові педагогічної майстерності управлінця.</p> <p>Сформулюйте основні вимоги до техніки і культури мовлення управлінця.</p> <p>З перерахованих професійних умінь управлінця оберіть шість, які, на вашу думку, відіграють вирішальну роль у встановленні емоційних контактів під час виконання професійних обов'язків:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вербальні 2. Самопрезентаційні 3. Організаторські 4. Конструктивні 5. Аналітичні 6. Рефлексивні 7. Невербальні 8. Прогностичні 9. Гностичні 10. Експресивні 11. Інформаційні 12. Перцептивні 13. Імпровізаційні 14. Дидактичні
<p>Тема 2. Методи педагогічної майстерності</p>	<p>Семінарське заняття (2 год.): індивідуальні та групові опитування.</p>	<p>До семінарського заняття: Підготувати тези відповідей на наступні питання:</p>

<p>фахівця з публічного управління та адміністрування</p>	<p>Методи: проблемні, активні та інтерактивні, (синтез думок), складання коментованої схеми навчального питання.</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття методу педагогічної майстерності. 2. Словесні методи педагогічної майстерності. 3. Наочні методи педагогічної майстерності. 4. Практичні методи педагогічної майстерності. <p>Практичне заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Скласти словник термінології з педагогічної майстерності. 2. Використовуючи літературні джерела, підібрати висловлювання відомих педагогів про значущість педагогічної майстерності. 3. Сформулювати власне педагогічне кредо, використовуючи такий вислів: «Для мене як управлінця найголовніше ...». 4. Схематично відобразити складові педагогічної майстерності управлінця. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття методу педагогічної майстерності. 2. Словесні методи педагогічної майстерності. 3. Наочні методи педагогічної майстерності. 4. Практичні методи педагогічної майстерності. <p>До практичного заняття: Схематично відобразіть структуру методів педагогічної майстерності. Підберіть слова, які допомагають створювати в свідомості слухацької аудиторії яскраві картини і образи. Працюючи у складі трьох малих груп розробіть кілька ситуацій, в яких використані словесні методи – пояснення, бесіда, розповідь, інструктаж, та проаналізуйте технології їх побудови. Охарактеризуйте нижчеподані вислови та доведіть, що результат спілкування управлінця залежить від обраного стилю спілкування:</p> <p>“Гарний стиль криється у серці” (Д. Дідро).</p> <p>“Стиль – це кришталь: від його чистоти залежить його блиск” (В. Гюго).</p> <p>“Зазвичай думають, що стиль – це складний спосіб виразу простих речей. Насправді це простий спосіб виразу речей складних” (Ж. Кокто).</p> <p>“Майже кожна людина – індивідуальність; складність у тому, щоб зберегти власну індивідуальність, не перетворившись ані на банальність, ані на легковажність” (А. Моруа).</p> <p>“Уміння спілкуватися з людьми – це товар, і я заплачу за таке вміння більше, ніж за будь-що інше на світі” (Дж. Д. Рокфеллер).</p> <p>Використовуючи джерела мережі Інтернет підготуйте основні вимоги до зовнішнього вигляду та техніки саморегуляції фахівця у сфері публічного управління та адміністрування.</p> <p>Сформулюйте 5-10 практичних рекомендацій щодо зовнішнього</p>
---	--	---

		<p>вигляду управлінця, які починаються із часток “не” і “ні”, тобто від протилежного: чого не має бути. Наприклад, “у гардеробі управлінця не має бути ультрамодного одягу, бо незвичайний фасон відволікає увагу громадян чи колег по роботі”.</p> <p>У складі 4-5 робочих груп продумайте та продемонструйте жести, які можуть відволікати, драгувати, виражати невпевненість, відкритість, недовіру, напругу, нервозність, нудьгу, самоконтроль.</p>
--	--	---

Основні інформаційні джерела

1. Зязюн І. А., Крамущенко Л. В., Кривonos І. Ф., Мирошник О. Г., Семиченко В. А. Педагогічна майстерність: підручник / Академія педагогічної майстерності / Іван Андрійович Зязюн (ред.). – 3-тє вид., допов. і переробл. –К. : СПД Богданова А. М., 2008. – 376 с.

2. Основи педагогічної майстерності: практикум / Холковська І.Л., Волошина О.В., Губіна С.І. – Вінниця: «Твори», 2019. – 240 с.

3. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Педагогічна майстерність викладача : навч. посіб. Харків : Вид-во НФаУ, 2009. 140 с.

4. Філатова Л. С. Педагогічна майстерність : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти педагогічних університетів за спеціальностями 013 Початкова освіта; 016 Спеціальна освіта. Харків : ХНПУ, 2021. 90 с.

5. Каплінський. В. В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник / Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015 – 224 с.

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

Програми та силабус навчальної дисципліни, мультимедійна система з можливостями візуальної презентації навчальних матеріалів у вигляді слайдів та аудіо-/відео-, тексти лекції, навчально-методичні матеріали на офіційному вебпорталі НАВС «Дистанційні курси».

Мультимедійний проєктор, комп’ютер/ноутбук/планшет, інтерактивні дошки.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання:

- умови допуску до підсумкового контролю є активна робота під час семінарських та практичних занять; позитивні оцінки з усіх тем навчальної дисципліни; опрацювання більшості з рекомендованих джерел, виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;

- сума балів поточного контролю має становити не менше 30 балів;
- Перескладання тем реалізується у таких формах:
- усне і письмове опитування;
  - рецензування відповідей та письмових робіт;
  - обговорення проблемних питань;
  - написання есе, тез тощо.

Політика щодо академічної доброчесності:

здобувачі вищої освіти мають поважати авторські права та недопущення академічного плагіату в усіх видах наукової, науково-методичної та навчальної діяльності, дотримуватися принципів академічної доброчесності, правил академічної етики, інформаційної культури та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування.

<https://okop.naiu.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

Поточному контролю підлягають:

- глибина, повнота, обґрунтованість відповіді;
- доповнення, запитання до тих, хто відповідає;
- рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (робот у парах, малих групах), активність під час обговорення питань;
- глибина аналізу наукової та навчальної літератури;
- письмові завдання (тести, контрольні роботи, есе, реферати);
- якість самостійного опрацювання питань;
- систематичність роботи на заняттях.

Політика щодо відвідування:

передбачає систематичне, регулярне оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок з усіх тем навчальної дисципліни) за результатами аудиторних занять, самостійної та індивідуальної роботи.

Під час занять здобувачі вищої освіти працюють у такому форматі:

усне опитування

- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- уміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

практичні завдання

- уміння застосовувати теоретичні положення у вирішенні проблем;
- уміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ:

<https://okop.naiu.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

<https://okop.naiu.kiev.ua/assets/files/example3/quality.pdf>

Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві

Накопичення балів з тем за усі види робіт			Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
max 60%			max 40 %	max 100 %
			Залік	
Тема 1	Тема 2	Самостійна робота	40	100
15	15	30		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74		D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

Силабус схвалено на засіданні кафедри філософії права та юридичної логіки Національної академії внутрішніх справ від 07 вересня 2023 року, протокол № 2

Завідувач кафедри філософії права та юридичної логіки

Віталій КРАВЕЦЬ

Підписи авторів силабусу:

Наталія ПОЛУДЬОННА

Марія РОГОВЕНКО